

RUDI FUCHS OVER WALTER NIKKELS

Mijn werk in Eindhoven begon ik in 1975. Ik kwam binnen in het museum, ik was een onbeschreven blad, ik wist van niks. Toen wist ik wel, uit de wereld van cultuur, had je een ontwerper nodig. Toen ben ik op de een of andere manier terechtgekomen bij iemand die heette Walter Nikkels en die woonde in Dordrecht. Wat Walter en ik van elkaar geleerd hebben, waarschijnlijk, is dat zijn vak, net als het mijne handwerk is, handwerk. Walter heeft dat begrepen, die heeft meegedacht. Wij hadden nauw contact en ook een soort van onderling vertrouwen, een groot onderling vertrouwen. Ik vertrouwde Walter compleet en daarom heb ik een paar voorbeelden die ik jullie wilde laten horen.

Toen ik in Eindhoven aankwam, toen was mijn grootste wens, wat ik wou doen is, ik wou de schilderijen van de muur halen, van Mondriaan bijvoorbeeld, van Picasso en pakken, bij de hand pakken, omdraaien, op een andere plek, aan een andere muur ophangen. Ik kon met de kunstwerken bewegen. Ik kon zeggen waar ze moesten hangen. Wat Walter Nikkels eigenlijk deed, was dat hij net hetzelfde deed maar dan op papier, plaatjes opplakte en dat hebben eigenlijk ons hele leven gedaan. We hebben de mogelijkheden gevonden om dingen te laten bewegen, kunstwerken een plaats laten vinden in een ruimte, in het licht, naast een raam, voor een raam, bij een deur, op een vloer, waren altijd plekken die we de moeite waard vonden en waarvan wij vonden, waarvan ik vond dat ze dus iets bijdroegen aan het begrip van het kunstwerk en dat hoe dingen er uit zien, of uit kunnen zien, is wat ons heeft bewogen.

Dus voor elke kunstenaar iets anders maken. Opstelling, formaat, papiersoort, typografische vormgeving. Walter had begrepen ook dat voordat je een kunstwerk kon maken, een tentoonstelling kon maken, of een catalogus kon maken, dan moest je heel goed gezien hebben hoe dat eruitzag. Hij was dus bijvoorbeeld erg ervoor om dus de kunstenaar te kennen. De ontwerpen werden gemaakt in nauwe samenwerking met de kunstenaar en niet dat de kunstenaar kon gaan zeggen wat hij wilde hebben. Dat deden we nooit. Wij bepaalden wat het werd. Dus je moet het zo zien, het maken van een tentoonstelling, van een catalogus, het typografisch maken van een catalogus, was heel streng, heel lang kijken naar het kunstwerk zelf. Als voorbeeld, hoe het handwerk is. Dat was in 1982. Documenta 7, daar heb ik Walter bij betrokken, als generaal ontwerper en überhaupt catalogus, maar hij was ook mijn maatje, hij was met mij mee. Er waren zalen, die waren dichtgetimmerd. Er was altijd kunstlicht. Dat was modern in die tijd in de jaren zeventig. Toen had Walter Nikkels een geweldige ingeving. Die heeft toen gevraagd aan de studenten van de Kunstacademie in Kassel, of die dus uit calceer papier om kleine stukjes te knippen op de maat van die venstertjes en toen ontstond er dus in dat huis een geweldig soort stralend, maar ook diffuus licht.

Een tweede voorbeeld was in het Rivoli. Een van de schoonheden van het Rivoli was, je kan overal naar buiten kijken. Er werden van die Ikea-stoeltjes neergezet, grijs geschilderd, twee tegenover elkaar. Dus mensen konden tegenover elkaar zitten, konden samen kijken, je kon dus ook als het ware een stoeltje pakken en ergens anders gaan zitten om voor een schilderij te gaan zitten kijken en daardoor werd die ruimte, die werd ook heel levend in die zin.

Want we hebben een heel mooi leven gehad Walter Nikkels en ik. Op die manier. Door te proberen de eenvoud te bewaren die nodig is om naar kunst te kunnen kijken. Hetzelfde gold natuurlijk voor die stukjes papier voor die ruitjes in Kassel. Het was ook te betalen. Het moest ook allemaal een beetje betaalbaar blijven. En design. We hadden een pesthekel aan design, dat wel ja. Want het ging om handwerk. Eigenlijk wil ik dat aan de mensen hier zeggen, omdat ik zo nodig iets moet zeggen, wat ik eigenlijk helemaal niet wil want ik zit hier in een tehuis met Parkinson en voor mij is dit gemompel een grote moeite, maar met grote liefde gedaan. Het zij gezegd.

TRANSCRIPT GESPROKEN TEKST RUDI FUCHS
AMSTERDAM, 14 SEPTEMBER 2024